Jaarverslag 2019 en onderzoeksprogramma 2020

Rekenkamer West-Twente

Directeur

Dhr. drs. C. (Carlo) van Dijk

Contactpersoon

Dhr. B.L.K. (Bas) Verkooijen MSc
ambtelijk secretaris

T. 06 – 537 323 10
E. bas@necker.nl

Datum: 1 april 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**

Jaarverslag 2019 **4**
1.1 / Inleiding 4
1.2 / Onderzoeken 2019 4
1.3 / Financieel verslag 2019 5

Onderzoeksprogramma 2020 **6**
2.1 / Inleiding 6
2.2 / Ambities 2020 6
2.3 / Werkwijze selectie onderzoeksonderwerpen 2020 6
2.4 / Planning van onderzoeken 7
2.5 / Begroting 2020 7

Bijlage 1 Nevenfuncties **8**

Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag 2019 en het Onderzoeksprogramma 2020 van de Rekenkamer West-Twente. In het jaarverslag vindt u een overzicht van de activiteiten die de Rekenkamer in 2019 heeft verricht. In het onderzoeksprogramma is een overzicht te vinden van de voor 2020 voorgenomen onderzoeken in de gemeenten Rijssen-Holten, Hellendoorn, Wierden en Twenterand.

De Rekenkamer beoogt u met dit document op de hoogte te houden van haar werkzaamheden. Conform afspraak vindt u in bijlage 1 een overzicht met de nevenfuncties van de directeur.

Namens de Rekenkamer West-Twente,

Carlo van Dijk

Beoogd directeur Rekenkamer West-Twente

1 Jaarverslag 2019

1.1 / Inleiding

De Rekenkamer West-Twente integreert de rekenkamerfuncties van de gemeenten Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden. In het onderzoeksprogramma 2020 (hoofdstuk 2) maakt de Rekenkamer inzichtelijk welke onderzoeken zij het komende jaar uitvoert.

In de eerste helft van 2019 kwam de Rekenkamer West-Twente met haar onderzoeksprogramma voor het jaar 2019. De gemeenteraden van de vier gemeenten werden vooraf in de gelegenheid gesteld om suggesties voor onderzoeksonderwerpen aan te dragen. In paragraaf 1.2 van dit jaarverslag maakt de Rekenkamer inzichtelijk welke onderzoeken zij heeft uitgevoerd.

1.2 / Onderzoeken 2019

De Rekenkamer heeft, in overleg met de betreffende presidia, besloten in 2019 geen onderzoeken uit te voeren in de gemeenten Twenterand en Wierden. Het onderzoeksbudget is gespaard en komt in 2020 opnieuw beschikbaar voor onderzoek. Voor de gemeenten Hellendoorn en Rijssen-Holten zijn wel onderzoeken uitgevoerd, namelijk:

/ Hellendoorn: Rolopvatting & rolinvulling van de gemeenteraad
/ Rijssen-Holten: Toezicht & handhaving

Hellendoorn: Rolopvatting & rolinvulling van de gemeenteraad

De raad stelt kaders voor het beleid en controleert. Ook heeft de raad een volksvertegenwoordigende rol. Daarvoor beschikt hij over allerlei instrumenten, zoals moties, amendementen en schriftelijke vragen. Tegelijkertijd verandert de verhouding tussen gemeente en samenleving. De gemeente heeft nu ook vaker de rol van facilitator, verbinder en regisseur. Wat betekent dit voor de betrokkenheid van de raad en zijn controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende functie? De Rekenkamer West-Twente heeft een onderzoek uitgevoerd naar de rolinvulling en rolopvatting van de Hellendoornse gemeenteraad en het college en de inzet van raadsinstrumenten. In het kader van dit onderzoek zijn documenten van de raad geanalyseerd (zoals het Reglement van Orde en besluitenlijsten van vergaderingen), heeft een interview plaatsgevonden met de raadsvoorzitter (burgemeester) en de griffier en is een digitale vragenlijst verspreid onder leden van de gemeenteraad en het college in maart 2019. De vragenlijst is ingevuld door 23 raadsleden en vier collegeleden.

Dit rekenkameronderzoek is geen onderzoek met conclusies en aanbevelingen, zoals meestal gebruikelijk is. De insteek is geweest om te kijken naar de rolopvatting, rolinvulling en de inzet van raadsinstrumenten. Dat is geen waarheidsvinding, maar een blik van raad en college van Hellendoorn naar zichzelf. Die blik bleek heel kritisch te zijn. Er is ruimte voor verandering, doorontwikkeling, meer vertrouwen en respect.

Rijssen-Holten: Handhaving & toezicht

Toezicht en handhaving zijn belangrijke gemeentelijke uitvoeringstaken waaraan een substantieel deel van de lokale uitvoeringscapaciteit wordt besteed. Het is een onderwerp dat regelmatig in de politieke en publieke belangstelling staat, in het bijzonder waar het gaat om de prioriteiten die worden gesteld in beleid en uitvoering. Een onderwerp ook dat leeft bij raad en inwoners van Rijssen-Holten. Zo is in de raadsvergadering van 18 oktober 2019 nog gedebatteerd over verlenging van het Preventie en Handhavingsplan Drank en Horecawet, waarbij ook de verhouding tussen preventie en voorlichting ('voorkomen') contra handhaving ('genezen') aan bod kwam.

Het onderzoeksrapport ligt op moment van schrijven voor wederhoor bij de ambtelijk organisatie. De resultaten zullen op een later moment met de raad gedeeld worden.

1.3 / Financieel verslag 2019

De Rekenkamer West-Twente had voor het jaar 2019 de beschikking over een budget van € 55.861,-. Van het beschikbare budget was € 10.050,- beschikbaar voor de instandhouding van de rekenkamer (overheadkosten). Het gaat hierbij om activiteiten van de directeur en de ambtelijk secretaris zoals het communiceren met raden en presidia, het opstellen van de shortlist en het jaarverslag. Het totale onderzoeksbudget voor 2019 bedroeg € 45.811,-, oftewel € 11.452,- per gemeente. Voor het onderzoek in Rijssen-Holten is het dubbele budget aangewend voor het onderzoek; in Hellendoorn een enkel budget.[1] In paragraaf 2.5 leest u de consequentie hiervan voor het budget in 2020.

[1] Hellendoorn had in 2019 beschikking over een dubbel budget van 2018 en 2019. Omdat enkel het onderzoek naar de rolinvulling en rolopvatting van de Hellendoornse gemeenteraad is uitgevoerd, is enkel het budget uit 2018 aangewend. Het budget van 2019 gaat dan ook mee naar 2020.

2 Onderzoeksprogramma 2020

2.1 / Inleiding

In dit onderzoeksprogramma geeft de rekenkamer aan welke onderzoeken zij in 2020 wil uitvoeren. In dit plan leest u het volgende:

- De ambitie van de Rekenkamer voor 2020;
- Werkwijze selectie onderzoeksonderwerpen 2020
- Planning van de Rekenkamer voor het jaar 2020;
- De begroting.

2.2 / Ambities 2020

De Rekenkamer heeft zich ten doel gesteld een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de (uitvoering van) het gemeentelijke beleid. Deze taak van de Rekenkamer is vastgelegd in de verordening op de Rekenkamer West-Twente.

Artikel 2 – Taak van de Rekenkamer

De Rekenkamer voert onderzoek uit naar het gemeentelijk beleid en naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid, van het gemeentelijk beheer en van de gemeentelijke organisatie, naar de rechtmatigheid van het gemeentelijk beheer, alsmede naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van instellingen waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd.

Conform de afspraken die gemaakt zijn in de detacheringsovereenkomst stellen de raden het jaarbudget vast. Voor 2020 is dat vastgesteld op € 57.402,-. Voor dit budget kan de rekenkamer de ambitie om jaarlijks één onderzoek per gemeente uit te voeren, waarmaken. In alle vier gemeenten wordt na verschijning van dit onderzoeksprogramma gesproken over welke onderzoeken er in het resterende deel van 2020 worden uitgevoerd. Een deel van het budget wordt aangewend voor communicatie met en consultatie van presidia, ambtelijke ondersteuning van de onderzoeksprocessen en het opstellen van jaarverslag en jaarplan.

2.3 / Werkwijze selectie onderzoeksonderwerpen 2020

De werkwijze van de Rekenkamer vindt zijn oorsprong in de verordening, het reglement van orde en het onderzoeksprotocol. Deze documenten vormen de leidraad voor alle (onderzoeks-) activiteiten van de Rekenkamer.

De Rekenkamer West-Twente heeft de ambitie om in de selectie van een onderzoeksonderwerp de raad te betrekken. Het gevoel van de raad is volgens de Rekenkamer van belang, omdat zij weliswaar onafhankelijk is maar voor de raad werkt. Hoe meer de raad aan de voorkant bij de onderwerpskeuze én onderzoeksopzet

betrokken is, hoe beter de Rekenkamer in staat is om een product te leveren met grote toegevoegde waarde voor de raad. De directeur van de Rekenkamer neemt ten behoeve van de keuze van een onderwerp en de totstandkoming van een onderzoeksopzet de volgende stappen:

- De Rekenkamer heeft een analyse gemaakt van gemeentelijke documenten zoals de programmabegroting en het meerjarenbeleid. Op basis van deze analyse is, vanwege de coronacrisis, ervoor gekozen om in Rijssen-Holten, Hellendoorn en Twenterand een digitale vragenlijst op te stellen met daarin (toegelichte) onderzoeksonderwerpen. Raadsleden kunnen daarin aangeven welk(e) onderwerp(en) hun voorkeur geniet. Daarnaast stelt de directeur zich in een een video voor, aangezien de beëdiging in de gemeenteraden mogelijk wordt uitgesteld.
- De presidia van de gemeenten Hellendoorn, Wierden en Twenterand hebben het onderzoeksbudget voor 2019 opgespaard om in 2020 een groter onderzoek te kunnen uitvoeren.

Bij de selectie van mogelijke onderzoeksonderwerpen toetst de Rekenkamer de onderwerpen aan de onderstaande selectiecriteria (zie ook reglement van orde):

- Het onderwerp moet betrekking hebben op de doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van het beleid;
- Het onderwerp heeft substantieel financieel, maatschappelijk en/of politiek belang;
- Het moet door de gemeente te beïnvloeden beleid betreffen;
- Er is sprake van een beredeneerde twijfel: een onderbouwd vermoeden dat het beleid niet naar behoren functioneert;
- Er is sprake van een risico;
- Het onderwerp moet voor de Rekenkamer haalbaar zijn en passen binnen haar financiële en organisatorische mogelijkheden;
- Er moet sprake zijn van enige evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen in opvolgende onderzoeken;
- De resultaten moeten communiceerbaar zijn naar de bevolking.

2.4 / Planning van onderzoeken

In onderstaande tabel is de uitvoering van onderzoekswerkzaamheden opgenomen.

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Uit te voeren onderzoeken				
Voorbereidingswerkzaamheden / Inventarisatie onderzoeksonderwerpen 2021 / Opstellen onderzoeksprogramma 2021, inclusief bespreking met raad				
Jaarverslag				

2.5 / Begroting 2020

In 2020 is het totale budget van de Rekenkamer West-Twente € 57.402,-. Een deel van dit budget komt ten goede aan werkzaamheden van de directeur en ambtelijk secretaris (communicatie met gemeenten/presidia, jaarverslag en onderzoeksprogramma). Het merendeel van het budget is beschikbaar voor onderzoek in de deelnemende gemeenten. Per gemeente is het onderzoeksbudget voor 2020 € 11.738,- Dit budget komt geheel ten goede aan het doen van onderzoek. Hellendoorn, Twenterand en Wierden hebben in 2020 de beschikking over een dubbel budget; Rijssen-Holten beschikt over een enkel budget.

Bijlage 1 Nevenfuncties

Directeur drs. C. van Dijk

/ Eigenaar Carlo van Dijk professionele gespreksleiding (bezoldigd)
/ Voorzitter rekenkamercommissie gemeente Brummen & gemeente Voorst (bezoldigd)
/ Voorzitter Raad van Toezicht Stichting VPCPO De Akker (bezoldigd)
/ Kernbewoner De Eikenhorst bij Profila Zorg (onbezoldigd)
/ Vice-voorzitter Raad van Commissarissen UWOON (bezoldigd)
/ Lid Algemeen Bestuur Waterschap Vallei & Veluwe (bezoldigd)